

Polemia is nem is.

Difficili in loco versat.

Ge. de nat. Deor. 128.

Földzihor, aki általában legmelyebben igyekezik behatolni a mythológiába, s annak fejtegetésébe, úgy hogy külföldön is nem kevésbé figyelmet nyert például a Franklin - Társulatnál kijött a Könyvesköt: „A mythologia kézikönyve. Vera Cox Egyezgy. A harradvik kiadás után fordította s a finis mythologiai bevitte Dr. Simonyi Egidius. Följőre disszertációval, is köröli is, jeld. az „Egyetemes philologiai Közlöny” 1879. X. -dik füzetében a 606-607 lapokon.

Nem lehet e szövegek feladása magának Földzihor urának nyíltos, magyon is kihívó mythologiai megtekintő kiterjedésük; azok valamint számos példákra, talán külföldi kultúrális-olka találtak, pedig nálunk is, úgy az ilyenekkel foglalkozó külföldiekkel kevesen ellengölköz. Talán mégis akad magam között ember az iberi isohalmároknál, sőt a fentiekkel is nekem kedves tevénytés theoriját szemügyre vette, s nem is kére azokat bátrabban méltatni fogja, mint ezek irása azt lehetné.

Cox kézikönyve nekünk egyben visszatértek. Nyíltos ez is, de nyíltosait már a perzsa kolomp, kell hogy megcsafolja, úgy mint a tegnapiakat a mai hírek visszautatják. A könyv elfi helyen az ifenek közt természetesen Zűstet tárgyalja. Ohánokat mond, hogy azokat is nélkül nem hagyhatják. Igen a többi is mind, kivéve, hogy, s ez hangszabozva legyen, Cox még keresztség tudós. Egyszerű kiírom a Zűstet szóló cikket, némi kiegészítéssel s ízevitelekkel kijelölve, a 24-dik számtól az 51-dikéig.

24. A legtöbb iften a görög mythológiában Zűst volt; mielőtt még az Iliast s az Odysseiat költötték, már őt minden iftenek

ifjének s embereik atyjának tekintették.

Legyet. Herodotus recens II, 53. ut hogy az ifjének egyenként hon-
man lettek, s voltak-e mindig is mily én alalmak, tegnapig
és tegnap elöttig, hogy egy országam. Senki se tudta. Most má-
lammal Herodotus is Homert negykez évvel is nem többel
vélem időfaknak. S ezek csináltak meg a Hellének Theogoni-
áját, neveztek el az ifjoneket, határozottak el tiszteletüket is re-
szekéket, és jeleztek alalmjaikat." Tehát?

25. De nem ő volt örökösül fogva a legfőbb ifjen. Nemely
székik recens volt egy idő, mikor atyja Kronos uralkodott;
de még Kronos sem volt első az ifjenek sorában.

Legyet. Mit van ez, ha a keletiek a tekintünk a zsidókkal
és nyakkokkal, most így Kronos a Műfűvet szűzöknél többör e-
lőforduló egyik ifjenek atyja zsidók. Haet isja, egy régi görög
forrásból merítve, hogy Kronos ama nemzet iszi "H. nak H. nak
neveztek, s azt a bibliai El- nek kell tekinteni. Demonstratione Evangel.
p. 101. Másnál is olvassuk ezt is; s azt is hozzá, hogy a hebrek e-
zen El v. Elohim ifjeneket a görög Helios=pal, azaz nappal öfketi-
vefekték, ami inkább a görögököl lehet igaz. Isja: Auf diese Wei-
se erkläret es sich, wie die Juden in den ibleu Ruf kamen,
dass sie den Saturn (eg a Kronos) verehuten, dem Elohim, quod
altissimo orbe fixatur. Tacit. Hist. V, 4. Dio Cass. XXXVII, 17. Herodotus
II, 82. Ein eben nicht selten verwirrter Schriftsteller Diodor we-
wechselt sogar den Saturn mit dem Helios, wofür ein Bechtum,
wechere auch auf den Interpuncten Servius übergegangen. it. Dio-
dore II, 30. Servius ad Virg. Aen. I, 739. Eckermann Handbuch I. 140.
Vö. Kallag, A pag. magy. 225-6. az El és H két név egyfajánál.

26. Elinte nem voltak ugyan határozott rangfokozatba soroz-
va az ifjenek; de kijött a költök összehasonlították a különböző székiket,
melyeket a különféle ifjeneköl hallottak. S azután az egyes székik-
ben kijelölt zolonyag recens osztályozták őket.

Legyet. Itt minden a költök alalmja az ifjenek rangok, osztályozás-
ban

ban. Nem lehetne feltenni, hogy a költöknek székiben elidek is voltak
más? Kis Gáos imperatoribus, Ephenburg utin isja: "A vallásbeli
oktatás a régi görögököl a költök, fővagyfűző és költök dolga
volt, akik egyfajánál többnyire papok is voltak... Általában a pap
múltig a régi görögököl igen nagy tiszteletben volt, s gyakran a
legzömésőbb s legfőbbembere, sőt néha még a királyok ma-
got is velték ort." Valószínűleg, mikélyt feltűnt a vallás, azonnal lete-
sült valamelyes papig is, s csak ennek loqmáiból merítették tudmá-
nyukat, talán el is felelték, a költök.

27. Ezek az elbeszélések oly annyira különböztek egymástól, hogy
sofpor lehetetlen kiegyeztetni őket, és sőt esetben csak annyit mond-
hatunk, hogy minden vidéken vagy városban más-más módon bejel-
tek. Legyet. Ezen, mint a keletingyig országban. A görög mythologia-
nak megvolt a maga igaz alapja bizonyos óvalakban; de ott sem ma-
radhatat el a filozofia, és talán kezesíték.

28. Így történt azon székiket is, melyek Zeüpeöl és elidejéről
szóltak. Az egyik elbeszélés recens Khaos és Gaia az első lények;
ötökül származtak Uranos és a Nagyhegyjégek és Pontos. A ma-
sik recens Gaia vagy Te (a Föld) Uranos felesége; és Hypesion, lapetoz
el sok más gyermeküköl első született, mint Kronos, a Zeüpe atyja.

Legyet. Az a Khaos a Sinesis első vesztése, lapetoz a Gemtis 10-dik
fejzetére emlékeztet. Kronos és Titán fixelli megfektetése vonatko-
nak. A Titán utin a Teut, Grimm Jahabnál Tiedan, egy nagy nem-
zet örögyja volt. Lásd Horvát Vku iskezetét a Teut. Egyis. egyik fejze-
ben, "A Deutsch nemzetöl Műfűstől Tacitufig." Külömben hogy Zeüpe el-
dei a Khaos és Gaia volt, azt Herodotus mondja, hogy Uranos és Gaia,
azt Apollodor.

29. Uranos az ég, mely mint egy talcsó van a föld fölé borítva;
vele egy a régi hindu Varuna ifjen, kinnek neve a varv gökölből
származik, mely am. talcsó, elidején.

Legyet. Uranos nevét nem keresi Kallagot oly messze; neki az,
a magyar arany és aranyos. Uranos v. arany aligra nem az Ar-
zam földirati neve sikeit viltta. Pesty Fábosnál az arany, a
zam alalmban fűnylik.

30. Azt bejeltek, hogy Uranos a Kyclopfokat, Brontet, Heropet

(Akropolisról és Villántról) és Saia (a Föld) egyéb szülötteit a Tartaros
névű alsó világba vetette, és hogy Saia lábában és térdjében tölti
gyermekét, hogy utójukat megszentelttől és helyette Kro-
noszt ülteték a trónjára.

Jegyz. Tartaros csak itt fordul elő Cox könyvében, s hogy
az valóban alga név volna. Kérdés még, mielőtt alsó világ
az, melybe Uranos a Küklopszokat, s egyéb szülötteit vetette. De itt
néhány helyen van gondolatunk a Küklopszok is testvéreik alatt; legalább
az Odüsszeia szövegében bizonyos van népek jellemző a Küklopszok
kötés, s a költő nem lehet, hogy itt csak egyáltalán etnographiai alapra
nem épített legyen költői képzelet. Mond valamit idevágót a következő
hely: "Itét, a ritka népséget, mint egykor Olaszországban lakot, illetik e
6000k, melyeket Plinius Major (Hist. Nat. III, 16.) felegetett Ravenna mel-
léli szőlőt: Inde ostia plena: Carbonaria ac Fossiones Philistiniae, quod a-
lii Tartarum vocant... Ime Philistinorum Olaszországban stb. Rajtol.

130. ~~Itét~~ Saia, a Föld, talán a Kentfeldre vonatkozik; a Küklopszok
a Sírai vagy Iténivel függnek össze, akik menedékhelyek és villántról
közül adta ki parancsait. A Kabirok jól megegyeznek, mint nagy
Kivánsok, a Küklopszokkal, akik Syriában, tehát Palaestinában, voltak ott
kor, mint egy érem monda: OESON KABEIPSON EYPION. Hug, Unter-
suchen 196. Ha Uranos ama Aram, akkor a fiuk szétjártatását nagyrá-
gotta, Tartarosban, nem nehéz megérteni, sőt a Filistin nép
szóval József hiditálai folytatán. Aram bibliai neve Syriának.

31. Amint Kronos király lett, azt mondják, minden gyermeket
elnyelt, mielőtt megszületne.

Jegyz. Ha Kronos csak egy El vagy Elohim isten, nem ez a
hogy Palaestinában minden vallás, mely kezében idegen földet a ma-
sajmus mellett megakasztott, és volt nyelve és betűje.

32. Ezt így lehet megmagyarázni, hogy az időse kell ésszerű,
mely elnyeli a magokat, amint egymás után következnek, mint
Kronos gyermekei am. idő.

Jegyz. Zeusz is Kronos fia, de azt ^{nem} nyelte a falánk apa, s tehát
Zeusz nem volt egyike azon napoknak, melyeket Cox szerint Kro-
nos elnyelt volna. Elcsúszott a többi gyermekek sem voltak nap-
ok, főleg, mert Kronos utóbb ezeket is villákköszölte, s ezek szintén
isteneként tiszteltettek. A Kronos név csak éstettől kezdve lett kronosz, időse.

33. Mikor azonban Zeusz született, anyja Rhea meg akarta

menteni gyermekeit, s fájának Kronosnak, követ adott elnyelni;
Zeusz pedig Dilete barlangjában vagy Ida szigetén született és neveltet-
te föl.

Jegyz. Azt a követ Kronos utóbb kivetette, mely aztán Delphiben lett
letve, mint Hesiod mondja, Zeusz itt a halandó embereket
bámulatának, Dánae Dnyerős. (Psephos. Theog. 530. Ez nem a bába-
nyozás egyik jelvénye, vagy talán annak kezdete? Különbösen Delphi
elje itenné jelvénye Saia volt, apután Themis kivetkezett, mint Aischylos
mondja az Eumenidákban, 1-4. Hektia pedig a Föld, tehát Saia, s a Hel-
tia v. Hittie v. Hittie névvel más népek is összekötötték az Itén szöve-
l. Ez lehet ama kö, melyet Kronos elnyelt, de meg abban kivetett,
és Delphibe juttat. Ő volt a hírtől, mintegy kö, s az a kö
néveltem Stein, amely szó a magyar Itén név minden betűjét ha-
goztatja. Delphinnek második tulajdonság istenije Aischylosnál The-
mos, a földi isten. Mises könyve Thora névvel ismételi, a-
mely kö-vegyt jelent. A Kréta szigetén született Zeusz tisztelt a-
lapított Delphit. Itén szigetnek nem nevezhette Cox, vagy csak
hibáján.

34. Zeusz név is megmagyarázható a hindu mytologiában. Ott
a fényes ég istenének Djaus a neve, s ez egy fényességet jelen-
tő szótól ered.

Jegyz. Kronos helyén ismét a Zeus név a Sáv. Śav, Śva, Śav, Śav, Śav
elvi igében leli magyarázatát; ilyen Platon a Kratylosban, Dje-
lus feje. XXXIX. és Diodor több helyen. Azt meg lehet engedni, hogy
a Sáv igének más megvan a hinduban, de a görög mytologia
Zeusz más az antológiában név hízi Sava.

35. De még más népek kezében is megvan. Valamint a hinduk
Djaus pitar-ot, s a görögök Zeus pater-ről bejötték, úgy neveztek a la-
tinok és rómaiak is Jupiter-nek, s ez annyit tesz, mint Zeus atya. Az
angol nyelvben Jue volt a neve (ez még megvan a német Dienstag szó-
ban) s a régi németeknél Dio.

Jegyz. Jupiter névnek első ént betűje, mint más többször álltva és
bizonyítottva is volt, a magyar Dio, tájélaton die, amely utóbbi alak
egy hajnos állat neve nálunk, s kissé megegyez a görög ois vagy öis,
és a latin ovis juh szöve. Ez a Dio név, mint itenné megvan a kel-

ber

volt sőt, mire jelentéssel elfeledték, csupa, gyakorlatos fetteket fejezték ki. Azt mondják például, hogy a föld része az égnek, s hogy az ég a földet beárazólagos szellemével minden részében; ebből, ha emberek alakú és szelleméje istenszere alkalmazzák, haito- nos szellemi történetek keletkeztek.

Jejje. Nem tartják ez a fellejtés; az csak ráfogás, ha csathastan ta- mak nem kezeskednek érte. Valamelyik fentebb jejjében érintve volt, hogy tulajdon kép mi az a mythologiai viszony a föld és ég közt; az igaz, hogy ez a viszony költői vagy tényleg van feltétele és költői- ve, de az alig állítható, hogy a hindu Djasz istennek egysz és legegő- jelentésén épülhetne a görög ég és föld, Hesiod Theogon. 173-177 v. mon- da. Ami ama szellemi történetet illeti, azok nagyon ártatlanok lehetnek a helléneké, amennyiben tényleg Danae beleperesztett az Argóban tiltott Zeüpfelé vallásba, és ugyanott Zeüf szellemé lo- vant. Az efféle szellemek mind úgy, vallási mondások és fettek- kézetek viszik, mikor még a bibbiában is elég nyomra van jelo- va kétféle a szellemek népe iránt, sőt a szellemféltetés az idegen istenek ellenében. Exo. 20, 5. és 34, 14. A fentebb 41-ik szam a- latti megkülönböztetés a kétféle Zeüpfelé istent kétségbe vonható, ha Mozes Istent is a miéntet kétségbe vették, mikor az isten igazság- sága jelt. Jelt könyveben gyamfistatik, míg teljes fényben hi nem deit; s hogy ma jelt istenszere mit tart az emberek elégedetlen, noka még talán mozesesen is kecskéstingileg jelti vére, nem kell mondanunk. Coxnak hit utóbbi nem alatti nézetekről alkalmatint kétféle kapott szam nyíltól zártól kétfélemű sötötte.

46. Ezt a kétféle istent még megerősíti a kétféle görög költö- söt; mert ambar Hesiodnál az istenek lejáratajára, földi sz- zelmek és osmany fettek még világosabban elő vannak adva. mégis a költő sokszor eltekint egészen mindezen dolgoktól, s egy firta is ként Zeüf kézzel magának, aki alatekint az égől, hogy lája, vajjon az emberek jöt telnek - s járnak - s isten utjaiban.

Jejje. Hesiodnál minzen sőt az istenek osmany fetteitől is söt- zelmekről, és ő egész szellemekről soha el nem tekint, s az néha soha sem osmany, valaminek az istenek egyéb fettei sem azok. Az istenek oly sents az, hogy mint nálunk a kétféle tanítják, úgy a tanítást az igazságot, akik mégis tudtak valamit a fettektől - től és mély, még pedig igen mély vallásoságról, gzermetekkel. Ha Cox azt mondja, hogy Zeüf alatekint Hesiodnál, hogy lája

az emberek életét, és a költőnek nem Hegomájában fejtenék, hanem szarpat az égban, melyet ugyan ~~...~~ a költőnek tulajdonának az újabb philologusok is, de sok betoldással, ami különben a nézők hitese néze, mindegy.

44. Kétféle költő is bölcselői könt nemelyeknek az a gond- kat, hogy az isteneknek jövelek kell lenni, elég ok volt arra, hogy ne higgenek az ilyen mesékben; mások pedig azok miatt isten- züben nem hittek, mint Euripides mondja:

Papat sőt istent sem is lehetnek istenek. De málok megelégedtek azzal a tudattal, hogy Zeüf pupa név, a mely alatt érthetik az, ahiben élünk és léteünk, de amely telje- sen képtelen kifejezés - amint szellemünk képtelen jelölje - az ő végtelen tekeretességét.

Jejje. Az igaz, a görögök jövelek tartották istent, de igazságos- nak is, ezt mint a költők is hívők; de az is igaz, hogy a melet sz- zelmekről az is melettel tartották, melyek alatt azonban megvolt málok a való tudata. Itt melet képtelenfényt nem szellem sents, hanem a hűvelé alatti laugezet kétféle imatta. Különböznöz megfogható- ban az voltam az isteni firtetést pompái, a költőnek, az isteni teljesség alatekint az alig az isteni immetégek, az eleusis, sőt a költők, a jövelek, az isteni parthónok Euripides ugyan, kétféle és jövelekkel alatekint nem kétfé- pháló, de az isteni annyiban, hogy a melet mondások volt. Hogy sőt, különben nálunk vallásosabb görögökben alig volt, az, hogy Cox képtelenfényt mondja, és pedig telje képtelenfényt, azig Zeüf pupa név alatt azt értették, ahiben élünk és léteünk, azig lehet hibától mentnek tudni, ha szellem firtetést van a sz, az isteni firtetést alatekint, hol mindenütt elő- istentől van a sz, az isteni sents élünk, megzunk és szamunk. Apoti. seb. 17, 28. Nem lehetne kétfé- seibe vonni, hogy Zeüf és Zyr a melet el, elote v. Elotim istennek- től van jövelek.

45. Zeüf nevének még alatekint is van, vele t. i. egy- eredeti a Latin Deus isten. De a görög theos isten sőt, mely megvan a theologia szóban is, egészen másfajtan ered, ambar annyira ka- sántit hirta.

Jejje. Sokan vannak azok, kik a Deus nevet a Zeüf név- től tartják tartják, s igaz is lehet, ambar az a költő, aki érteke, hogy jövelek in sőt Deus jövelek firtet, talán a görög Deus - sa nézet, mely firtet - t, jövelek jeltet. Ez a költő daltet +

Goldriher/217